

Levenslang & tbs

Levenslang in Nederland is ook echt levenslang. Legt de rechter deze straf op, komt de veroordeelde NOOIT meer vrij. Ook de strafmaatregel tbs kan ervoor zorgen dat je niet meer vrij komt. Nederland is op dit gebied best wel streng.

Wat moet ik weten en kunnen?

- Weten wat levenslang in Nederland betekent.
- Weten wat tbs als maatregel inhoudt.
- Uitleggen waarom Nederland kritiek krijgt op deze strafmaatregelen.

A. Levenslang is levenslang

Levenslang in Nederland is levenslang. Er vindt in Nederland, in tegenstelling tot in veel andere Europese landen, ook geen toetsing na 10 tot 15 jaar plaats waarbij de veroordeelde vrij kan komen. Een veroordeelde tot levenslang heeft geen uitzicht dat hij ooit nog vrij komt. Nederland is daarin uniek.

BIJ WELKE DELICTEN KRIJGT U LEVENSLANG?

U wordt uiteraard niet zomaar veroordeeld tot een levenslange gevangenisstraf. Levenslange gevangenisstraf is voor zeer ernstige misdrijven.

Een aantal voorbeelden zijn:

- Leiding geven aan een terroristische organisatie;
- het plegen van een terroristische aanslag;
- aanslag op de regering of het Koningshuis;
- het plegen van een moord.

Maar zelfs in deze gevallen zal vaak geen levenslange gevangenisstraf worden opgelegd. Meestal wordt er een lange tijdelijke gevangenisstraf opgelegd, maar niet levenslang. Gaat het om een misdrijf dat schokkend is voor de samenleving, bijvoorbeeld een koelbloedige moord op meerdere personen, dan wordt levenslang eerder opgelegd.

Bron: FZ Advocaten

Je krijgt dus ook niet zomaar een levenslange gevangenisstraf, toch zitten er intussen heel wat mensen levenslang vast.

Opdracht 1

Bekijk de Wikipedia-pagina: “Lijst van levenslang veroordeelden in Nederland”.

Zoek van drie levenslang gestraften hun gepleegde misdrijf op.

Opdracht 2

A) Lees de bron hierboven nogmaals. Wat wordt er bedoeld met een misdrijf dat “schokkend is voor de samenleving”?

B) Geef uit de lijst van veroordeelden voor levenslang een voorbeeld, waarbij de veroordeelde de samenleving heeft geschokt.

B. Tbs een extra maatregel

Tbs staat voor “terbeschikkingstelling”. Je wordt “ter beschikking” gesteld van de overheid. Met andere woorden: je wordt verplicht opgenomen in een psychiatrische instelling. Zo’n besluit neemt de rechter, vaak in combinatie met een gevangenisstraf die je vooraf moet uitzitten.

Als je tbs krijgt opgelegd, dan ben je voor een deel ontoerekeningsvatbaar verklaard voor het delict wat je hebt gepleegd.

Man die Amsterdamse Rinia (68) verkrachtte en voor dood achterliet krijgt zes jaar celstraf en tbs

De rechtbank in Amsterdam heeft de 21-jarige Huruy O. uit Eritrea veroordeeld tot zes jaar gevangenisstraf en tbs. Deze straf krijgt hij voor het verkrachten en doden van de 68-jarige Rinia op 21 april 2019. Na zijn gevangenisstraf zal O. aansluitend gedwongen opgenomen worden in een tbs-kliniek.

Nadat O. werd aangehouden is hij opgenomen in een observatiekliniek en uitgebreid onderzocht. Op basis daarvan hebben deskundigen vastgesteld dat hij op het moment van zijn aanval in een psychose verkeerde en dat de kans groot is dat hij, zonder behandeling, in de toekomst opnieuw gewelddadig zal worden.

Lees het volledige artikel.

Bron: Hart van Nederland, 2020

In de bron hierboven krijgt de veroordeelde tbs nadat hij de straf van zes jaar heeft uitgezeten. Hij krijgt de straf omdat hij psychisch niet in orde is en ze bang zijn dat hij dit delict nogmaals pleegt.

Tbs met dwangverpleging duurt maximaal 4 jaar, tenzij de maatregel is opgelegd voor geweldsmisdrijven. Dan kan de tbs onbeperkt worden verlengd. Zolang de officier van justitie op basis van adviezen denkt dat het risico van herhaling nog aanwezig is, zal hij de rechter vragen om de maatregel te verlengen met telkens 2 jaar.

Bron: de Rechtspraak

De veroordeelde Huruy O. komt pas vrij als deskundigen er zeker van zijn dat hij het delict niet nogmaals pleegt. Dat kan soms tientallen jaren duren en sommigen komen zelfs nooit meer vrij.

Opdracht 3

A) Leg in twee zinnen uit wat het doel is van tbs.

B) Wanneer komt een tbs'er weer vrij?

Opdracht 4

Bekijk de video hierboven.

A) Om te kijken of de tbs'er kan terugkeren in de samenleving wordt er geoefend met verlof. Mag een tbs'er zomaar op verlof? Leg je antwoord uit. (3.50 - 4.40 minuut)

B) In de video worden ook statistieken getoond over het succes van tbs. In hoeverre is tbs succesvol volgens de statistieken?

Opdracht 5

Ondanks dat tbs een maatregel is en geen straf, zitten sommige verdachten liever een langere gevangenisstraf uit, dan dat ze verplicht worden opgenomen in een tbs-kliniek.

A) Waarom zouden verdachten tbs erger vinden dan gevangenisstraf?

B) Waarom zien sommige mensen tbs als een vorm van levenslang?

C. Kritiek op Nederland

In 2013 deed het Europese Hof een uitspraak over de levenslange straf in Nederland. Volgens de Europese rechters moet een veroordeelde altijd uitzicht hebben op “invrijheidstelling” omdat de straf anders marteling is. En marteling is bij wet verboden. Onze levenslange celstraf en de maatregel tbs voldoen hier dus niet aan.

Levenslang in de cel? Moordenaar Edwin Senff wil na 27 jaar weer vrij komen

De tot levenslang veroordeelde Edwin Senff wil de kans krijgen om minimaal één dag in de maand zonder bewaking terug te keren in de samenleving. Als dat goed gaat, wil hij na 27 jaar gevangenschap definitief op vrije voeten komen, zo laat zijn advocate aan deze nieuwssite weten. In een tegen de Nederlandse staat aangespannen kort geding, eist Senff vandaag voor de rechtbank in Den Haag deze kans.

Het uiteindelijke doel is om Edwin Senff voorgoed vrij te krijgen. In de praktijk is echter zelden iemand met gratie vrijgekomen uit levenslang, terwijl dat volgens internationale verdragen wel moet kunnen.

Nederland is om die reden al eens door Europese rechters op de vingers getikt. „Er is dus simpelweg geen reden meer om mijn cliënt nog verder dwars te zitten. Nederland moet gewoon netjes meewerken”, zegt Troost.

Bron: AD, 2019

In 2017 heeft de overheid een “Adviescollege Levenslanggestraften” opgericht, zij moeten

kijken of iemand na 25 jaar in aanmerking komt voor vrijlating. De minister van Justitie en Veiligheid mag het advies naast zich neerleggen.

Opdracht 6

A) Waarom krijgt Nederland kritiek van de Europese rechters?

B) Wat vind jij? Is levenslang onmenselijk?

Opdracht 7

Heeft de minister intussen al een levenslang veroordeelde, op advies van het adviescollege, vrijgelaten? Zoek dit uit op internet.